

ALGEMENE BESCHOUWINGEN OP DE PROGRAMMABEGROTING 2024 - 2027

“Grote structurele tekorten voor gemeenten vanaf 2026”, zo kopte de VNG halverwege vorig jaar onheilspellend boven een nieuwsbericht. Vanaf 2026 komen gemeenten structureel middelen tekort om hun taken uit te voeren. En dit tekort zal in de jaren die erop volgen verder oplopen.

Ook in de voorliggende programmabegroting wordt er al melding van gemaakt. Waar de begroting voor onze gemeente voor het jaar 2024 nog een positief saldo van ruim €200.000,- laat zien, zullen we in 2026 rekening moeten houden met een tekort van bijna €2 miljoen. Kortom: bij ongewijzigd kabinetsbeleid zullen we naar verwachting in een groot aantal uitgaven het mes moeten zetten. Een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Maar nu over naar de actualiteit. Voor het aankomende jaar ziet de gemeentelijke boekhouding er nog tamelijk rooskleurig uit; de gemeente Hillegom kan in ieder geval zijn broek nog goed ophouden. Voor onze inwoners betekent het daarentegen wel dat er een lastenverzwaring in het vooruitzicht is gesteld. Een combinatie van een hogere aanslag voor de rioolheffing en een stijging van de OZB, resulteren in bijna 11,5% hogere woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in Hillegom.

In onze beschouwing van de Programmabegroting volgen we het stramien van het onderhavige document. Dat leek ons wel zo overzichtelijk voor zowel lezer als luisteraar. In zijn algemeenheid is de Programmabegroting een merkwaardig stuk: tekstueel, en dus ook inhoudelijk, is de overlap met de begroting van 2023 aanzienlijk. Veel alinea's of zelfs paragrafen zijn één-op-één overgeheveld naar de begroting van 2024. Dat biedt voor- en nadelen voor de lezer: enerzijds fietst men hierdoor betrekkelijk snel door het document heen, anderzijds wekt dit verbazing omdat hierdoor niet de indruk wordt gewekt dat er beleidsmatig veel ontwikkelingen plaatsvinden. We zullen het echter positief benaderen.

Programma 1 Samenleven

Binnen het domein van 'zorgdragen voor elkaar' is inclusie een belangrijk begrip. Een samenleving waarin we omzien naar elkaar is een noodzakelijk fundament in een maatschappij waarin we niet langer spreken van een verzorgingsstaat, maar van een participatiesamenleving. Inclusie is daarom, 10 jaar nadat de Koning het begrip benoemde in zijn troonrede, des te belangrijker geworden. Iedereen in onze samenleving doet mee, ook onze kwetsbare inwoners. Vorig jaar werd het opstellen van een praktische inclusieagenda al aangekondigd en dit jaar treffen we het voornemen opnieuw aan in de huidige begroting. We verwachten daarom dat snel werk wordt gemaakt van dit voornemen.

Het is de doelstelling van het college dat zoveel mogelijk inwoners in staat worden gesteld in hun eigen inkomen te voorzien. In een NRC-krantenartikel van 24 oktober werd melding gemaakt van een groep van ruim 60.000 Nederlanders die onbekend zijn met een belangrijke UWV-uitkering. Met name voor inwoners die onder het bijstandsniveau leven kan deze specifieke uitkering een wereld van verschil maken. Onbekendheid en complexiteit van de procedures verklaren vermoedelijk waarom onvoldoende gebruik van wordt gemaakt. En dit is zomaar een voorbeeld van een faciliteit die beschikbaar is, maar die zijn doel in veel gevallen mist. Door een wirwar van procedures en regelingen overzien mensen met schulden de situatie niet en zullen zij zonder ondersteuning niet altijd gebruikmaken van de beschikbare middelen. Dat is niet alleen zonde, maar het helpt deze

groep ook niet bij het herstel naar een schuldenvrij bestaan. We zouden daarom het college willen oproepen onderzoek te laten verrichten naar mogelijkheden om mensen met schulden nog beter te begeleiden.

Een relevante recente ontwikkeling is de invoering van de digitale sociale kaart. We willen graag de zelfredzaamheid van onze inwoners ondersteunen. Een hoogwaardige informatiebron als basis voor efficiënte en effectieve routekaart naar de juiste hulp of zorg. Wij zien graag dat wij als raad actief worden betrokken bij de verdere ontwikkeling en beoordeling van de sociale kaart.

Een aantal andere zaken in deze Programmabegroting die onze aandacht hebben: het ontbreken van de Alliantie Financieel Misbruik; is onze gemeente hierbij nog aangesloten? En hoe staat het met de Landelijke Aanpak Tegen Eenzaamheid; welke inspanningen levert het college het aankomende jaar? En tot slot: we kijken uit naar het uitvoeringsplan Thuis Wonen, waarbij in kaart wordt gebracht hoe onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Programma 2 Leefomgeving

De op de vraag achterblijvende bouw van woningen is ook actueel in Hillegom – ondanks de recente toevoegingen van verschillende mooie nieuwe woonwijken. De opgave tot 2030 voor subregio Noord van Holland Rijnland bedraagt netto 6.500 – 7.500 woningen. We zijn verheugd te lezen dat het college zich inzet om deze regionale opgave te bereiken. D66 is daarnaast groot voorstander van toewijzing van woningen aan Hillegommers. Zodra de wettelijke regelingen dit mogelijk maken, zullen we ons optimaal inzetten om deze doelstelling lokaal te verankeren.

2030 is ook om een andere reden interessant: volgens verschillende ramingen rijden in dat jaar 1,9 miljoen elektrische auto's rond. In slechts zeven jaar tijd neemt dit aantal toe met een factor 7. Het laadpalenbeleid vraagt daarom om een voortvarende en actieve opstelling. Wat D66 betreft wordt niet alleen de plaatsingsprocedure versneld, maar zetten we ook in op een ruimhartig en flexibel beleid om de mogelijkheden op dit terrein te verbeteren.

Als onderdeel van de bedrijvige Randstad ondervinden we in Hillegom ook de schaduwzijde van veel verkeer in en door ons dorp. Overlast ontstaat op plekken waar mensen willen wonen, maar waar tegelijkertijd zwaar transport het leefklimaat negatief beïnvloedt. Net als in 2023 keert de Wilhelminalaan terug in deze Programmabegroting. In 2025 staat de reconstructie van deze belangrijke verkeersader eindelijk op de agenda. Binnen het bereik van verkeersveiligheid roepen we het college op om de ongemotoriseerde verkeersdeelnemers hierbij nadrukkelijk in ogenschouw te nemen.

Maar de uitdagingen op het gebied van mobiliteit reiken verder dan tot onze gemeentegrenzen. Behalve actieve samenwerking binnen het samenwerkingsverband Holland Rijnland, benadrukt D66 het belang van actieve interregionale samenwerking met de Noord-Hollandse grensgemeenten. We bevinden ons tenslotte in een uithoek van de regio én provincie, en hebben veel belang bij actieve bestuurlijke en politieke samenwerking met onze Noord-Hollandse bureaus. Dat brengt ons op de randweg: het nog uit te voeren onderzoek naar de nut en noodzaak van een weg om ons dorp heen. Om voor onze inwoners een prettig leefbaar klimaat te garanderen, ziet D66 het belang in van deze grensverleggende verkenning, ook als een gefaseerde of gedeeltelijke uitvoering verbeteringen opleveren.

Wat D66 opviel in de huidige Programmabegroting, is het verdwijnen van de doelstelling om de bereikbaarheid en de faciliteiten van ons NS-station, en een betere aansluiting op trein- en

busverbindingen te verbeteren. Neemt het college afstand van dit streven? En wat ook verbaast: we gaan het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit in 2024 vaststellen. Is dit niet al een gepasseerd station?

Ook keert het begrip duurzaamheid geheel begrijpelijk terug in deze Programmabegroting, hetzij minder veelvuldig dan vorig jaar. Vorig jaar koos het bestuur nog voor het uitgangspunt waarbij het energieverbruik van nieuwbouw op jaarbasis nul is, oftewel Nul-Op-de-Meter (NOM), maar nu wordt gekozen voor de zinsnede “zo duurzaam mogelijk”. We horen graag van het college wat deze specifieke tekstuele aanpassing concreet voor verschil maakt.

Programma 3 Bedrijvigheid

Onze lokale ondernemers vormen het hart van de Hillegomse economische bedrijvigheid. D66 streeft naar een aantrekkelijke vestigingsplaats voor ondernemers en faciliteert graag goede voorzieningen, zoals uitstekende bereikbaarheid. In de Programmabegroting wordt gesignaleerd dat de lokale detailhandel onder druk staat. Het is daarom van belang dat de lokale ondernemers optimaal in staat worden gesteld succesvol te ondernemen. Samenwerking tussen de ondernemers is in de ogen van D66 essentieel. Door de handen ineen te slaan kunnen gemeenschappelijke doelen worden bereikt en belangen nagestreefd. Een formeel sterk samenwerkingsverband tussen de verschillende ondernemers bekrachtigt deze doelstellingen en kan daarom rekenen op onze ondersteuning.

Op het gebied van lokale economie ziet D66 nog te weinig voortgang in de transformatie van bedrijventerreinen in woon- werkgebieden. Daarnaast ziet D66 graag dat actiever werkt wordt gemaakt van een bedrijventerreinenstrategie in samenwerking met aangrenzende gemeenten, waarbij ook onderzoek wordt verricht naar de noodzaak van strategisch gesitueerde nieuwe bedrijventerreinen binnen onze gemeente.

Programma 4 Bestuur

De omni-channel-strategie waar de Programmabegroting melding van maakt, kan rekenen op het enthousiasme van D66. In een moderne gedigitaliseerde samenleving is het een groot goed dat via verschillende kanalen contact kan worden gezocht met en dóór de inwoners. Populair gezegd: zo dicht mogelijk bij de burger. Want: de overheid is er voor de burger, niet andersom.